

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ОРІЄНТАЦІЯ НА ЦІННОСТІ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ Й ТОЛЕРАНТНОСТІ

¹Вінницький національний технічний університет

²Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського

Анотація. У статті розглянуто сучасні підходи до навчання іноземної мови, які спрямовані на формування не лише лінгвістичної компетенції, але й на розвиток особистості здобувача вищої освіти, його ціннісних орієнтацій та толерантного ставлення до інших культур. Проаналізовано роль соціокультурного компонента у навчанні іноземних мов, а також можливості використання інноваційних методів та технологій для досягнення поставленої мети.

Ключові слова: іноземна мова, особистісний розвиток, толерантність, соціокультурний компонент, інноваційні методи.

Abstract. The article examines modern approaches to foreign language teaching that focus not only on the formation of linguistic competence, but also on the development of the personality of the higher education applicant, their value orientations and tolerant attitude towards other cultures. The role of the sociocultural component in foreign language teaching, as well as the possibilities of using innovative methods and technologies to achieve the goal, are analyzed.

Keywords: foreign language, personal development, tolerance, sociocultural component, innovative methods.

Сучасний світ характеризується глобалізацією та інтеграцією, що зумовлює зростаючу потребу у володінні іноземними мовами. Проте, вивчення іноземної мови – це не лише оволодіння граматикою та лексикою, але й можливість розширити свій світогляд, познайомитися з іншими культурами та цінностями. У зв'язку з цим, сучасні підходи до навчання іноземної мови все більше орієнтуються на особистісний розвиток студента, формування його ціннісних орієнтацій та толерантного ставлення до інших культур.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю пошуку ефективних шляхів інтеграції особистісного та соціокультурного компонентів у процес навчання іноземної мови. Серед основних проблем, що потребують вирішення, можна виділити:

1. Недостатня увага до особистісного розвитку здобувачів вищої освіти. Традиційні методи навчання часто зосереджені на формуванні лінгвістичної компетенції, тоді як особистісний розвиток здобувачів залишається поза увагою.
2. Обмеженість соціокультурного компонента. Знайомство з культурою країни, мова якої вивчається, часто є формальним та не сприяє формуванню толерантного ставлення до інших культур.
3. Недостатнє використання інноваційних методів та технологій. Сучасні технології відкривають широкі можливості для навчання іноземних мов, проте їх використання у навчальному процесі часто є недостатнім.

Метою даної статті є аналіз сучасних підходів до навчання іноземної мови, які спрямовані на особистісний розвиток студентів та формування толерантності, а також пошук шляхів інтеграції особистісного та соціокультурного компонентів у навчальний процес.

Дослідження базується на аналізі наукової літератури, опитуванні надавачів освітніх послуг та здобувачів вищої освіти, а також на власному досвіді автора у сфері викладання іноземних мов [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7].

Сучасні підходи до навчання іноземної мови характеризуються гуманістичною спрямованістю та орієнтацією на особистість здобувача. Серед найбільш поширених підходів можна виділити:

1. Комунікативний підхід, метою якого є формування у здобувачів вищої освіти здатності ефективно спілкуватися іноземною мовою у реальних життєвих ситуаціях.
2. Соціокультурний підхід, який передбачає інтеграцію вивчення мови з вивченням культури країни, мова якої вивчається.
3. Особистісно-діяльнісний підхід, який передбачає активну участь здобувача вищої освіти у навчальному процесі, його самостійність та творчість.

Соціокультурний компонент відіграє важливу роль у навчанні іноземних мов, оскільки сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти не лише лінгвістичної, але й соціокультурної компетенції. Соціокультурна компетенція включає знання про культуру, історію, традиції та цінності країни, мова якої вивчається, а також вміння ефективно взаємодіяти з представниками цієї культури.

Сучасні технології, такі як Інтернет, мультимедійні програми, ІШ, соціальні мережі та інші, відкривають широкі можливості для навчання іноземних мов. Використання інноваційних методів та технологій дозволяє зробити навчальний процес більш цікавим та ефективним, а також сприяє розвитку особистості студентів та їх толерантності до інших культур.

Сучасні підходи до навчання іноземної мови орієнтовані на особистісний розвиток студентів та формування їх толерантності до інших культур. Інтеграція особистісного та соціокультурного компонентів у навчальний процес є важливим фактором успішного оволодіння іноземною мовою. Використання інноваційних методів та технологій сприяє підвищенню ефективності навчання та розвитку особистості студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В., Московчук О. С., Магас Л. М. Формування у молодих людей соціокультурної компетентності у виховній парадигмі гуманістичного спрямування. *«Наукові інновації та передові технології»*. Серія «Педагогіка». № 2(30), 2024. 1638 с. С. 1352–1364. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2\(30\)-1352-1364](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-2(30)-1352-1364)
2. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В. *Міжкультурний підхід у формуванні англомовної компетентності майбутнього фахівця*. Матеріали ЛІІ всеукраїнської науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 20-22 березня 2024р. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2024/paper/view/20218/16719>
3. Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
4. Council of Europe. (2001). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment*. Cambridge University Press.¹
5. Kramsch, C. (2001). *Language and culture*. Oxford University Press.
6. Liddicoat, A. J., & Crozet, C. (Eds.). (2001). *Learning languages, learning cultures*. Applied Linguistics Association of Australia.
7. Tomlinson, B. (2003). *Developing materials for language teaching*. Continuum.

Столяренко Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, oksanny-81@ukr.net

Столяренко Олена Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського м. Вінниця, olena-best@ukr.net

Stoliarenko Oksana Vasylivna, Candidat of Pedagogics, Associate Professor at Foreign Languages Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Stoliarenko Olena Viktorivna, Doctor of Pedagogics, Professor of the Department of Pedagogy, Vocational Education and Management of Educational Institutions at Vinnytsia Mykhailo Kotsyubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, olena-best@ukr.net